

# 1 Reprezentační teorie

V teorii, kterou používám k práci, se používají reprezentace Lieových grup i Lieových algeber.

Tyto reprezentace si odpovídají.

Pro informaci, Lieova algebra je tečný prostor k Lieově grupě, pokud ji vnímáme jako  $k$ -plochu v  $\mathbb{R}^n$ . Toto jde provést, neboť ekvivalentní definice Lieovy grupy je, že je to kromě grupy také hladká varieta, což je objekt, pro jednoduchost, odpovídající  $k$ -ploše.

$GL(n, \mathbb{R})$  je grupa invertibilních matic typu  $\mathbb{R}^{n \times n}$ .

$SO(n, \mathbb{R})$  je grupa ortogonálních matic typu  $\mathbb{R}^{n \times n}$ , které mají determinant roven 1. (Čili pro  $A \in SO(n, \mathbb{R})$  platí:  $AA^T = I_n$   $\det(A) = 1$ ).

Jejich komplexní varianty se často označují pouze  $GL(n)$  a  $SU(n)$ . (Reálnému termínu „ortogonální“ odpovídá termín „unitární“ v komplexním případě, proto změna  $SO \mapsto SU$ .

Může dojít ke zmatení čtenáře. Reprezentace grupy  $G$  na vektorovém prostoru  $V$  je ono zobrazení  $\varrho$ .

Pokud se ale bavíme o té samé grupě, nebo je grupa známá z kontextu, tak jako „reprezentaci“ můžeme označit i samotné  $V$ . Porovnej s definicí vektorového prostoru jako irreducibilní reprezentace.

Poznámka:

$\varrho(g)$  je prvek  $End(V)$ , je to tedy zobrazení  $V \rightarrow V$ .

Můžeme tedy zjednodušovat zápis postupně  $[\varrho(g)](v) = \varrho(g)(v) = g(v)$ .

Pak upřesnění značení:

$[\varrho(g) \circ \varrho(h)](v) = \varrho(g) \circ \varrho(h)(v) = [\varrho(g)][[\varrho(h)](v))$

Maticová grada  $Spin(n)$  je taková grada, která je dvojitým nakrytím grupy  $SO(n)$ , (tj.  $\exists \varphi : Spin(n) \rightarrow SO(n)$  spojité t.ž.  $\forall A \in SO(n) \exists$  právě dvě  $M, N \in Spin(n) : \varphi(M) = \varphi(N) = A$ ), navíc pro  $Spin(n)$  požadujeme, aby existovala krátká exaktní posloupnost Lieových grup  $1 \rightarrow \mathbb{Z}_2 \rightarrow Spin(n) \rightarrow SO(n) \rightarrow 1$ .

Motivace za zkoumáním této grady je ve fyzice. Ukazuje se ale, že např pro tuto práci je dosti výhodná, neboť Lieovy algebry  $Spin(n)$  a  $SO(n)$  jsou izomorfní.

## 2 Obecná konstrukce

Differenciální operátor je operátor z prostoru funkcí do prostoru funkcí, používající ve svém předpisu vstupní funkce a jejich derivace.

Pro naše účely budeme typicky uvažovat Differenciální operátory jedné proměnné prvního rádu. Tudíž jejich předpis se dá zapsat pomocí  $f$  a  $\frac{\partial f}{\partial x_i}$  pro  $i = 1 \dots n$ .

Ztotožnění grady rotací  $SO(2, \mathbb{R})$  s jednotkovou kružnicí, a posléze s  $[0, 2\pi]$  jsem si dovolil, neboť rotaci můžeme vnímat jako násobení v  $\mathbb{C}$  prvkem z kružnice nebo rotace v  $\mathbb{R}^n$  o úhel  $\alpha \in [0, 2\pi]$ .

Rozkládá-li se reprezentace  $V$  na dvě irreducibilní reprezentace  $V_1, V_2$ , pak lze operátor  $D_1$  ekvivalentně popsat pomocí diferenciálních rovnic dané vztahem  $D_2 \equiv 0$  ( $D_i$  definováno ve větě Stein-Weiss).

V práci vysvětlíme, proč tento postup lze užít i když  $V_2$  není nutně irreducibilní.

Je-li  $V_1$  roven tzv. Cartanově součinu  $V\mathbb{C}^n$ , pak se tomuto postupu říká rozšíření Couchy-Riemannových podmínek.

Pro  $n > 2$  se postup liší, neboť  $SO(n)$  není komutativní.